

2023-12-22

Kommunala pensionärsrådet, 2023-12-19

Tid och plats	Tisdag den 19 december 2023, 09:00 – 12:00, Stadshuset
Närvarande:	Fredrik Hansson, KS Evelina Rydeker, KS Carita Ek, PRO (Ersättare) Birgitta Eriksson, PRO Lena Rantakyrö, SPF Kerttu Myllykoski, Finska föreningen Ingrid Carlenius, SPF Inez Thomasson-Olofsson Staffan Ek, SKPF (Ersättare) Eva Bergström, PRO SvenEric Sterner, PRO Maine Carlsson, Vision
Samman kallande:	Ordförande, Fredrik Hansson, KS
Föredragande:	Ronnie Arespång, Helena Stenberg, Aron Tideström, Sandra Viklund
Sekreterare:	Therese Lifbom, Socialförvaltningen

1. Mötets öppnande

Ordförande hälsade alla välkomna och öppnade mötet.

2. Närvaro

Närvarande enligt ovan. Carita Ek deltog som ersättare för Nils-Levi Johansson och Staffan Ek som ersättare för Ingrid Norberg.

3. Godkännande av dagordning

Dagordningen godkändes. Tillagd övrig fråga från SPF: hemtjänstindex.

4. Val av justerare

Ingrid Carlenius valdes till justerare.

2023-12-22

5. Föregående minnesanteckningar

Framkom behov av ändring under punkt 10: IOGT-NTO välkomnar gärna föreningar att hyra lokalen som festlokal, däremot får inte alkohol förekomma i IOGT-NTO:s lokaler. Therese ändrar och gör ny publicering på hemsidan. I övrigt godkända.

6. Status pensionärsorganisationerna

Pensionärsorganisationerna planerar för 2024 års aktiviteter. Aktiviteter som anordnas är uppskattade av medlemmarna och föreningar berättade om fullsatta lokaler.

Föreningarna berättade om utmaning att nå personer med ofrivillig ensamhet och yngre pensionärer. Det är stort åldersspann på medlemmarna, och det är en utmaning att hitta aktiviteter som lockar även yngre. Forskning visar att pensionärer blir alltmer aktiva, och uttrycker att "70 är det nya 50". Föreningarna reflekterade över hur det påverkar yngre pensionärens intresse av att delta på aktiviteter som till exempel gymnastik. Kanske mer fysiskt utmanande aktiviteter kan vara mer lockande?

Det är också svårt att rekrytera till olika ansvarsområden, som till exempel styrelsemedlemmar. Föreningarna tipsade om olika aktiviteter för att nå ut till fler: möjlighet att vara stödmedlem, bjuda in till träff för alla i området som fyllt 68 år under året och att bjuda in alla nya medlemmar till introduktionsträff kan vara ett sätt att attrahera nya medlemmar eller nå intresserade till olika ansvarsområden.

Pro informerade om att PRO samorganisation i Luleå har upphört och ersatts av Samrådsgrupp inom kommunen. 12 föreningar rådgör med varandra och uppträder gemensamt.

SPF berättade att de har ansökt om statsbidrag för att motverka ensamhet och kommer eventuellt att efterfråga samarbete med kommunen om statsbidraget beviljas.

7. Status ny arbetsordning för kommunala råd

Nordic Strategy Partners har fått uppdraget att genomföra översynen av arbetsordningarna för de kommunala råden.

2023-12-22

Nordic Strategy Partners har skickat följande information till de kommunala råden:
"En väldigt viktig del av detta är att fånga åsikter och insikter från er och involvera er i denna process. Arbetet sker i samråd mellan tjänstemän på kommunen, politiska representanter samt rådets representanter, och arbetet kommer genomföras av Alexander Bergström och Niklas Grönberg från Nordic Strategy Partners.

Under slutet av januari och början av februari kommer det att genomföras en intervju- och mötesfas där era åsikter ska samlas in, och det viktigaste här är att undersöka hur arbetet och processen i rådet fungerar för att förstå vad som fungerar bra och vad som kan fungera bättre. Under senare del av februari och mars kommer ni också få möjlighet att tycka till kring framtagna förbättringsförslag för att försäkra att de möjliga nya förändringarna i rådets arbete framgent uppfyller de krav och önskemål ni ser."

Antal representanter som ska delta från respektive råd är inte fastställt. I början av januari träffar tjänstepersonerna från de kommunala råden Nordic Strategy Partners och har mer information efter detta.

8. **Wi-fi på särskilt boende**

Ronnie Arespång, verksamhetschef, informerade om Wi-Fi och TV-utbud på vård och omsorgsboenden. Ronnie visade en presentation som bifogas utskick av minnesanteckningarna.

Wi-Fi är nu installerat på alla vård- och omsorgsboenden utom Sundsgården. Eftersom Sundsgården inte ska vara kvar som vård- och omsorgsboende efter 2025 är Wi-Fi inte en prioriterad investering på Sundsgården.

Wi-Fi är installerat främst för att kunna nyttja digitala verktyg i det dagliga arbetet men också för att använda digitala verktyg för aktivering riktade till personer med demens.

Fråga har kommit från KPR om utbudet av smart-TV:s i allmänna utrymmen på vård- och omsorgsboenden, och önskemål om det inte finns överallt att införskaffa för att kunna visa fler program specifikt riktade till äldre på boendena. Ronnie berättade att det finns smart-TV:s på några boenden men inte på alla. I takt med att TV-apparater byts ut kommer det att utökas. Luleå kommun har cirka 100 TV-apparater i allmänna utrymmen, och där visas basutbud. I egen lägenhet väljer brukaren själv vilka kanaler som ska köpas in. Verksamheterna har sett över möjligheten till att köpa in sportkanal för att kunna visa hockey, men bedömdes som en för stor kostnad för att kunna prioriteras. Verksamheterna har också fått presentation av "omsorgs-TV" som är reklamfri TV och som visar äldre program. Inte aktuellt att köpa in i nuläget.

2023-12-22

9. Sammanhållen korttidsverksamhet

Ronnie Arespång, verksamhetschef, återkopplade hur arbetet går efter tidigare presentation om förslag för sammanhållen korttidsverksamhet. Ronnie visade en presentation som bifogas utskick av minnesanteckningarna.

Sommaren 2025 planeras korttidsverksamheterna från Bergvikens- och Midskogens vård och omsorgboenden flyttas till Örnen C till en sammanhållen korttidsverksamhet. Korttidsplatserna på Västberga vård och omsorgsboenden bibehålls och behov av korttidsplatserna i Råneå kommer att utredas. Inga planer finns att minska antalet korttidsplatser i Råneå. Utredningen syftar till att möta behov av närståendeplatser för anhöriga.

I nuläget finns 58 korttidsplatser och på Örnen C kommer finnas möjlighet till 85 platser, varav 4 planeras bli platser vikta för palliativ vård. Platser för palliativ vård planeras vara större rum med möjlighet för anhöriga att sova över.

Förslaget som presenterades KPR 2022 innehöll förslag på dubbelrum. Det är inte längre aktuellt, och nu föreslås enkelrum med delad dusch och toalett. Förslaget är att tre enkelrum delar på en dusch och toalett. Hänsyn kommer att tas till integritet, hygien och smittskydd.

Bemanningen på korttids på Örnen C planeras vara oförändrad. På en korttidsavdelning med nio platser är bemanningen tre personal på morgon/förmiddag, två personal på eftermiddag/kväll och en personal nattetid.

Utöver korttidsplatser hade KPR frågor om kö och rekrytering:

120 personer står i kö till vård och omsorgsboende. Cirka 30 personer har köat i mer än tre månader. Av dessa är det många som har fått erbjudande och tackat nej till plats. Uppskattning är att 10 – 15 personer har stått i kö i mer än tre månader och inte har kunnat erbjudas plats. Anledningen till att personer har tackat nej har varierat, en del har inte fått plats enligt önskemål, andra är inte motiverade och tycker att erbjudande kommer för tidigt. I dagsläget finns ingen gräns för hur många gånger man får tacka nej innan beslutet omprövas.

Andelen utbildade undersköterskor på vård och omsorgsboende är 45%. Det finns även gott om utbildade vårdbiträden som har lång erfarenhet och med viktig kunskap. Det görs en viss uppdelning av arbetsuppgifter, där utbildade och erfarna har ett större ansvar, till exempel att distribuera olika läkemedel och ge insulin. Verksamhetsområdet har ett pågående arbete med att titta på mer differentierade arbetsuppgifter utifrån kompetens och erfarenhet.

2023-12-22

Rekrytering för att möta personalbehovet är en ständigt aktuell fråga och intensivt arbete pågår för att kunna möta kompetensbehoven. Glädjande är att fler än tidigare läser vård och omsorgsprogrammet och i år fylls två klasser, vilket är en märkbar skillnad från tidigare år. Med Arbetsmarknadsförvaltningen och kompetensförsörjningsenheten pågår samarbete för att ge förutsättningar till oerfaren personal som har svenska som andraspråk. Exempelvis finns möjlighet att kombinera arbete med att läsa svenska för invandrare. Det finns också en utbildning om demens på lätt svenska som är framtagen i samverkan av arbetsgrupp i verksamhetsområdet, Arbetsmarknadsförvaltningen och vuxenutbildningen.

Sedan april 2023 har verksamhetsområdet infört introduktionsarbetsplatser där ny personal har två veckors introduktion med erfaren personal för att lära sig arbetssätt och rutiner för att ge nya medarbetare så bra förutsättningar som möjligt att lyckas i arbetet.

Omvårdnadslyftet där personal kan läsa till undersköterska på 50% och arbeta 50% är en möjlighet för att öka kompetensen. Det är många som nyttjar erbjudande till detta. Omvårdnadslyftet fortsätter i åtminstone ytterligare tre år.

Representanterna i KPR efterfrågade möjlighet att få information och föra dialog om bostadsförsörjningsplanen under möte 2024, vilket kommer att planeras in under året.

10. **Sensus Rättighetscentrum**

Helena Stenberg och Aron Tideström, Sensus rättighetscentrum Norrbotten, var inbjudna för att informera om sitt arbete med att motverka och förebygga diskriminering och främja mångfald och lika rättigheter. De arbetar med frågorna genom opinionsbildning, erbjuder utbildning samt stöd och rådgivning till personer som känner sig diskriminerade. KPR fick en kort utbildning i diskrimineringslagstiftningen och fick möjlighet att diskutera normer och värderingar kopplade till diskriminering.

Helena och Aron visade en presentation om diskriminering som bifogas utskick av minnesanteckningarna.

11. **Plan för skärgårdsutveckling**

Sandra Viklund, samhällsstrateg, informerade om plan för skärgårdsutveckling som har legat ute för samråd. Sandra visade ett bildspel som bifogas utskick av minnesanteckningarna. Samrådstiden avslutas den 19/12, men möjlighet finns att meddela Sandra om behov av mer tid. KPR har fått samrådshandlingarna skickade

2023-12-22

till sig via e-post tillsammans med kallelsen för att också kunna lämna synpunkter till Sandra under mötet.

Inkomna synpunkter sammanställs i en samrådsredogörelse och förslaget revideras vid behov efter inkomna synpunkter. Plan för skärgårdsutveckling är tänkt att vara färdig för att kunna beslutas under våren.

Synpunkter om att även Norra skärgården utvecklas och synliggörs i planen framkom under mötet. Sandra och Fredrik berättade att synpunkt på detta framkommit även i andra forum.

KPR vill också understryka att turbotar är viktiga för att göra skärgården tillgänglig för alla, även de som inte har egen båt och att de tär särskilt viktigt för barnfamiljer och äldre. Det framkom även synpunkter om att det har varit svårt att förstå hur biljettköp till turbotarna går till. Det finns behov av att förenkla och ta fram lättillgänglig information om biljettköp. Det efterfrågas möjlighet att köpa analog biljett och inte enbart via app. Fredrik berättade också att det har diskuterats möjlighet att åka sömlöst till skärgården, det vill säga att kunna gå från till exempel länstrafiken, till LLT och vidare med turbot på samma biljett.

KPR framförde också synpunkt på bryggornas tillgänglighet i samband med turbotstrafiken. Det är inte lättillgängliga bryggor överallt och det försvårar för många äldre att kunna åka med turbotarna. Sandra berättade att det i budget för 2024 eller 2025 finns medel avsatt för att rusta bryggorna så de blir mer lättillgängliga.

12. Övriga frågor

- Lena Rantakyrö från SPF Seniorerna informerade om Hemtjänstindex – ett samlat mått på hemtjänstens kvalitet – som sammanställs av svenskt kvalitetsindex och RISE på uppdrag av SPF Seniorerna.

Hemtjänstindex sammanställer 18 olika kvalitetsområden med 70 olika nyckeltal från flera kvalitetsregister, brukarundersökningen Vad tycker äldre om äldreomsorgen och information på kommunens hemsida och sammanställer till ett kvalitetsindex där alla 290 kommuner ingår.

Hemtjänstindex är indelat i fyra delområden:

- Information
- Biståndshandläggning
- Utförande
- Stöd och utveckling

Luleå kommun placerar sig bäst på stöd och utveckling (plats 152 av 290), sedan utförande (199), biståndshandläggning (273) och information (280). När

2023-12-22

de fyra delområdena sammanställs placeras sig Luleå på plats 250, vilket är en placering lägre än i fjol.

På plats ett i Sverige placeras sig Halmstad 2023. Halmstad har stigit många placeringar sedan 2022 och Lena berättade att de har gjort en del utvecklingsarbeten kopplade till hemtjänstindex. Till exempel har Halmstad jobbat med att förbättra kontinuiteten genom att skapa mindre områden i befintliga hemtjänstgrupper, erbjuder stöd till e-handel för att frigöra tid för personalen så de inte behöver lägga tid på att utföra inköp i butik och istället kan ägna sig åt omvårdnad, förenklat informationen på hemsidan och infört en "digital fixare" som äldre personer kan kontakta via telefon och som kan handleda vid frågor kring olika digitala verktyg. Den digitala fixaren kan också komma på hembesök och handleda om behov finns för det.

Det finns mer information om hemtjänstindex på [länk till hemtjanstindex.se](https://www.lulea.se/om-hemtjanstindex)

På möte under våren kommer verksamheter från socialförvaltningen att bjudas in för att prata mer om hemtjänstindex.

- Önskemål till kommande möten:
 - Bostadsförsörjningsplan
 - Hemtjänstindex
 - Kommunikationer, till exempel bussförbindelser och parkeringsplatser

Förslag om att ha olika teman på möten under året, såsom äldreomsorgstema och stadsplaneringstema där helt möte viks för dessa frågor.

13. Nästa möte

Planering för 2024 års KPR, samtliga möten är 13:30 – 16:00 på våning 9 i stadshuset:

- 4/3
- 16/4
- 5/6
- 25/9
- 27/11

Tema för äldreomsorg föreslås som en träff utöver dessa bokade mötesdatum, vilket kommer att bokas in.

Lokal bokad för pensionärsföreningarnas beredning inför mötet är Bottenviken i stadshuset mellan klockan 15 – 17:

- 27/2
- 10/4
- 29/5

2023-12-22

- 18/9
- 14/11

14. Mötet avslutades

Ordförande tackade och avslutade mötet med att önska alla en riktigt god jul.